

Filòsofa, activista i mística

Neix a París (1909) en el si d'una família benestant d'origen jueu, però agnòstica. Coneixedora dels clàssics grecs, fou professora de filosofia al Lycée femení de Le Puy (1931-32) i a Roanne (1933-34). La identificació amb el problema obrer d'aquests anys la portà a viure frugalment i només d'un sou de peó, ja que la resta ho donava als moviments obrers, així com els impartia classes nocturnes i participà en diverses manifestacions d'aturats. El 1934 abandona la docència i treballa en tres fàbriques, una de les quals, la Renault, per tal de viure plenament l'experiència obrera: *Estant a la fàbrica, confosa als ulls de tots, inclús als meus propis ulls, amb la massa anònima, la dissort dels altres entrà al meu cos i a la meua ànima.* Tornà a exercir a Bourges (1935-36) i l'estiu de 1935 tingué **una 1a experiència mística a Portugal**: *El poble estava arran de mar. Les dones dels pescadors caminaven en processó al costat de les barques; portaven ciris entonaven càntics (...) Allí vaig tenir la certesa que el cristianisme era per excel·lència la religió dels esclaus (...) i jo entre ells.* El 1936 participa amb les Brigades Internacionals a la Guerra Civil Espanyola. El 1937 té **una 2a experiència a Assís**: *Sola, a la petita capella romànica del s.XII de Santa Maria degli Angeli, incomparable meravella de puresa, on pregava St. Francesc, quelcom més fort que jo m'obligà, per primer cop a la vida, a agenollar-me.* **La 3a** fou durant una **Setmana Santa al monestir de Solesmes**: *Tenia molta migranya (...) un esforç extrem d'atenció em permetia sortir d'aquesta carn miserable i trobar una alegria pura i perfecta en el cant i les paraules, la possibilitat d'estimar l'amor diví a través de la dissort.* Un jove catòlic anglès, li donà a conèixer un poema que ella recitarà habitualment com a oració. En el curs d'una

d'aquestes recitacions afirma que Crist mateix "va descendir i em va prendre".

Weil i la seva família marxen als EEUU la primavera del 42 fugint de la persecució nazi, però tornen a Londres el mateix any per col·laborar amb la resistència, però ja malalta de tuberculosi mor el 24 d'agost de 1943.

L'AMOR AL PROÏSME

Weil parteix d'aquell "ésser presa" per Crist, que entén com un acte de possessió per **consentiment**: *l'amor que baixa de Déu cap a l'home.* Aquest sí nupcial, en la relació amb el germà permet un tracte de Déu a Déu, de Crist a Crist, si volem dir-ho amb el rostre de la dissort (*malheur*): *és el benefactor mateix, com a portador de Crist, el qui fa entrar el Crist en el dissortat famolenc, amb el pa que li dona (...)* Si el do és ben donat i ben rebut, el pas d'un tros de pa d'un home a un altre és d'alguna manera una autèntica comunió.

El fet d'un **Déu absent** que s'ha retirat després de la Creació: *Déu s'ha negat a favor nostre, per tal de donar-nos la possibilitat de negar-nos per ell*, permet a Weil definir aquest amor al proïsme com la negació de si mateixa, de fer-se u amb Déu i d'afirmar-se en l'altre com un acte redemptor. **Atenta**, i com el servent, **en espera** que torni el Senyor, la persona esdevé delegada de Déu en la seva obra creadora: *En l'amor veritable, no som pas nosaltres que estimem els dissortats en Déu,*

sinó Déu en nosaltres qui estima els dissortats. Quan estem en la dissort, és Déu en nosaltres qui estima aquells qui ens volen bé. La compassió i la gratitud procedeixen de Déu, i quan es donen una mirada, Déu és present en el punt mateix on els esguards es troben.

L'AMOR A L'ORDRE DEL MÓN I LA BELLESA

La mateixa premissa de retirar-se com Déu, alimenta aquest amor a la bellesa que s'expressa en el millor poema, i que és un acte de creació contínua. Un exemple, per a Weil, és St. Francesc: *No solament el seu poema és la poesia perfecta, sinó que tota la seva vida fou la poesia perfecta en acció. Per exemple, la seva tria dels indrets per als retirs solitaris o per a la fundació dels convents, era en ella mateixa la més bella poesia en acció. La vagabunderia, la pobresa, eren poesia en ell; es va despullar per estar en contacte amb la bellesa del món.*

Des de la filosofia estoica, Weil fa una exaltació de la bellesa de l'univers, cosmopolita i filantròpica, la bellesa d'un cosmos que és Déu, que és la pàtria, el retorn a casa: *La bellesa del món és el somriure de tendresa del Crist per a nosaltres a través de la matèria. És realment present a la bellesa universal. L'amor d'aquesta bellesa procedeix de Déu davallat a la nostra ànima, i va cap a Déu present a l'univers.*

PREGÀRIA

Que aquest amor sigui una flama del tot devoradora d'amor de Déu per Déu (...) tota jo transformada en substància de Crist i donada a menjar als malaurats(...) Pare, opera aquesta transformació en el nom de Crist i encara que jo ho demani amb una fe imperfecta, exorcitza aquesta petició com si fos pronunciada amb una fe perfecta.

SIMONE WEIL: EN ESPERA DE DÉU

Guia de lectura

□ Notes biogràfiques:

► L'experiència a la fàbrica i els tres moments místics. **Quins aspectes en destacaries? Per què?**

□ Dos apunts del seu pensament:

► Sobre l'amor al proïsme. **Com defineix aquest amor Simone Weil? Feu una llista de característiques.**

► Sobre l'amor a l'ordre del món i la bellesa. Simone ve a dir-nos que l'ésser humà, com Déu, també es retira quan crea, i el que fem, ho fem bell en la mesura que deixem de ser el nostre propi centre (retirar-nos), com St. Francesc en l'exemple que posa la filòsofa.

Mediteu les seves paraules i dieu accions, actituds..., que expressin aquest sentit de la bellesa.

► Simone ens parla de l'ordre del món a partir dels filòsofs estoics grecs que exalten la idea del cosmos com la seva pàtria i l'amor al gènere humà.

En el fons, aquest vincle amb la natura creiem que el sentim? Amb quins ulls ens mirem les estrelles, l'aigua, la terra, el sol...? Analitzeu aquesta experiència íntima a partir del "Càntic de les criatures" de St. Francesc.

L'AMOR A DÉU

L'amor m'acolli, mes la meva ànima s'apartava,
culpable de pols i de pecat.

Però l'Amor que tot ho veu, observant
la meva dubtosa entrada,

s'apropà a mi i em deia dolçament:
hi ha quelcom que enyoris?

Un convidat, vaig respondre, digne de trobar-se aquí.

Tu seràs aquest convidat, digué l'Amor.

Jo, el malvat, l'ingrat? Ah, el meu estimat!,
ja no puc mirar-te.

L'Amor va prendre la meva mà i replicà somrient:
qui ha fet aquests ulls sinó jo?

És cert, senyor, però jo els vaig embrutar; que la meva vergonya
vagi on es mereix.

I no saps, digué l'Amor, qui ha pres sobre seu la culpa?

El meu Estimat! Aleshores, podré quedar-me.

Seu, digué l'Amor, i assaboreix les meves exquisideses.

I vaig seure, i vaig menjar.

George Herbert ("Love")

Poeta metafísic anglès del s.XVII